

**PROTOKOLAS, IŠ DALIES PAKEIČIANTIS TARPTAUTINĘ KONVENCIJĄ DĖL
KAI KURIŲ TEISĖS NORMŲ, SUSIJUSIŲ SU KONOSAMENTAIS,
SUVIENODINIMO (VISBIU TAISYKLĖS)**

(1968 m. vasario 23 d., Briuselis)

SUSITARIANČIOSIOS ŠALYS,

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad yra pageidaujama pakeisti Tarptautinę konvenciją dėl kai kurių teisės normų, susijusių su konosamentais, suvienodinimo, pasirašytą 1924 m. rugpjūčio 25 d. Briuselyje,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

1. Papildyti 3 straipsnio 4 dalį:

„Tačiau priešingas įrodymas nėra priimtinas, jeigu konosamentas buvo perduotas sąžiningam trečiajam asmeniui.“

2. Išbraukti 3 straipsnio 6 dalies 4 pastraipą ir pakeisti ją tokia pastraipa:

„Vadovaudamasis 6 *bis* dalimi, vežėjas ir laivas bet kuriuo atveju yra visiškai atleidžiami nuo atsakomybės už prekes, jeigu per vienerius metus nuo jų pristatymo arba nuo dienos, kai jos turėjo būti pristatytos, ieškinys nebuvo pareikštas. Šis laikotarpis gali būti pratęstas, jeigu šalys taip susitarė po to, kai atsirado pagrindas pareikšti ieškinį.“

3. 3 straipsnyje po 6 dalies įrašyti tokia 6 *bis* dalį:

„Ieškinys dėl nuostolių atlyginimo gali būti pareikštas trečiajam asmeniui net ir po vienerių metų, kaip numatyta ankstesnėje dalyje, jeigu jis pareiškiamas per laikotarpį, numatytą pagal bylą nagrinėjančio teismo teisę. Tačiau šis numatytas laikotarpis neturi būti trumpesnis negu trys mėnesiai nuo dienos, kai tokį ieškinį dėl nuostolių atlyginimo pateikęs asmuo susitarė dėl reikalavimų patenkinimo arba jam laikantis procesinės teisės normų buvo įteiktas šaukimas į teismą byloje, kurioje jis yra atsakovas.“

2 straipsnis

Išbraukti 4 straipsnio 5 dalį ir ją pakeisti taip:

„a) Jeigu siuntėjas, prieš siųsdamas prekes, nenurodė ir į konosamentą neįrašė tokių prekių rūšies ir vertės, nei vežėjas, nei laivas jokių atveju nėra arba netampa atsakingas už prekių netekimą ar sužalojimą arba už su prekėmis susijusius netekimą ar sužalojimą, kurių suma yra didesnė kaip 10 000 frankų už vieną paketą arba vienetą arba 30 frankų už prarastų ar sugadintų prekių kilogramą bruto svorio, atsižvelgus į tai, kuris skaičius didesnis.

b) Bendra gražintina suma apskaičiuojama pagal tokių prekių vertę toje vietoje ir tuo metu, kur ir kada prekės yra arba turėjo būti iškraunamos iš laivo pagal sutartį.

Prekių vertė nustatoma pagal prekės biržos kainą arba, jeigu tokios kainos nėra, pagal esamą rinkos kainą, arba, jeigu nėra nei prekės biržos kainos, nei esamos rinkos kainos, pagal įprastą tos pačios rūšies ir kokybės prekių vertę.

c) Jeigu prekėms vežti yra naudojamas konteineris, padėklas arba panaši prekėms vežti skirta priemonė, tokioje prekėms vežti skirtoje priemonėje supakuotų paketų arba vienetų, nurodytų konosamente, skaičius šioje pastraipoje yra laikomas paketų arba vienetų skaičiumi. Išskyrus pirmiau minėtą atvejį, tokia prekėms vežti skirta priemonė yra laikoma paketu arba vienetu.

d) Frankas yra vienetas, kurį sudaro 65,5 miligramai aukso, kurio praba yra 900 tūkstantųjų dalių. Diena, kai priteista suma konvertuojama į nacionalinę valiutą, yra nustatoma pagal bylą nagrinėjančio teismo teisę.

e) Nei vežėjas, nei laivas neturi teisės pasinaudoti šioje pastraipoje numatytu atsakomybės apribojimu, jeigu įrodoma, kad žala, atsiradusi dėl vežėjo veiksmų ar neveikimo, buvo padaryta tyčia ar dėl neatsargumo, žinant, kad žala greičiausiai bus padaryta.

f) Šios dalies a punkte minėtas pareiškimas, jeigu jis įtrauktas į konosamentą, yra *prima facie* įrodymas, nors ir nėra privalomas arba neginčijamas vežėjui.

g) Vežėjo, kapitono ar agento ir siuntėjo susitarimu gali būti nustatytos kitos didžiausios sumos, negu nurodyta šios dalies a punkte, jeigu taip nustatyta didžiausia suma nėra mažesnė už atitinkamą tame punkte nurodytą sumą.

h) Nei vežėjas, nei laivas niekuomet neatsako už prekių netekimą ar sužalojimą arba su prekėmis susijusį netekimą ar sužalojimą, jeigu siuntėjas konosamente sąmoningai klaidingai nurodė jų rūšį ar vertę.“

3 straipsnis

Tarp Konvencijos 4 ir 5 straipsnių įterpti tokį naują 4 *bis* straipsnį:

„1. Šioje Konvencijoje numatytos gynybos priemonės ir ribota atsakomybė taikomos bet kuriam ieškiniiui, kuris pateikiamas vežėjui dėl vežimo sutartyje nurodytų prekių praradimo ar sugadinimo, nepaisant to, ar ieškinys yra pagrįstas sutartimi, ar deliktu.

2. Jeigu toks ieškinys yra pareiškiamas vežėjo darbuotojui ar agentui (jei toks darbuotojas ar agentas nėra nepriklausomas rangovas), toks darbuotojas ar agentas turi teisę pasinaudoti gynybos priemonėmis ir ribota atsakomybe, į kurias vežėjas turi teisę pagal šią Konvenciją.

3. Bendra gražintina iš vežėjo ir tokių darbuotojų bei agentų suma jokiu būdu negali būti didesnė už šioje Konvencijoje nustatytą ribą.

4. Nepaisant to, nei vežėjo darbuotojas, nei agentas neturi teisės pasinaudoti šio straipsnio nuostatomis, jeigu įrodoma, kad žala, atsiradusi dėl darbuotojo ar agento veiksmų ar neveikimo, buvo padaryta tyčia arba neatsargiai, žinant, kad žala greičiausiai bus padaryta.“

4 straipsnis

Išbraukti Konvencijos 9 straipsnį ir jį pakeisti taip:

„Ši Konvencija neturi įtakos jokiai tarptautinei konvencijai ar nacionalinei teisės normai, reglamentuojančiai atsakomybę už branduolinę žalą.“

5 straipsnis

Išbraukti Konvencijos 10 straipsnį ir jį pakeisti taip:

„Šios Konvencijos nuostatos taikomos kiekvienam konosamentui dėl prekių vežimo tarp dviejų skirtingų valstybių uostų, jeigu:

a) konosamentas yra išduotas Susitariančiojoje Valstybėje arba

b) vežama iš Susitariančiosios Valstybės uosto, arba

c) sutartis, nurodyta konosamente ar patvirtinta juo, numato, kad šios Konvencijos taisyklės arba bet kurios valstybės teisės aktai, pagal kuriuos jos turi būti vykdomos, taikomi sutarčiai,

nepaisant laivo, vežėjo, siuntėjo, gavėjo ar bet kurio kito suinteresuoto asmens valstybinės priklausomybės.

Kiekviena Susitariančioji Valstybė privalo taikyti šios Konvencijos nuostatas pirmiau nurodytiems konosamentams.

Šis straipsnis neriboja Susitariančiųjų Valstybių taikyti Konvencijos taisykles konosamentams, nenurodytiems atskirose straipsnio dalyse.“

6 straipsnis

Protokolo Šalys Konvenciją ir Protokolą supranta ir aiškina kartu kaip vieną dokumentą.

Šio Protokolo Šalis neprivalo taikyti šio Protokolo nuostatų konosamentams, išduotiems Valstybėje, kuri yra Konvencijos Šalis, bet nėra šio Protokolo Šalis.

7 straipsnis

Tai, kad viena iš šio Protokolo Šalių denonsuoja Konvenciją pagal jos 15 straipsnį, kitų Protokolo Šalių atžvilgiu neturi būti jokių būdu aiškinama kaip Konvencijos, iš dalies pakeistos šiuo Protokolu, denonsavimas.

8 straipsnis

Bet koks dviejų ar daugiau Susitariančiųjų Šalių ginčas, susijęs su Konvencijos aiškinimu ar taikymu, kuris negali būti išspręstas derybomis, vienos iš šalių prašymu teikiamas arbitražui. Jei per 6 mėnesius nuo prašymo arbitražui pateikimo Šalys negali susitarti dėl arbitražo organizavimo, bet kuri iš jų gali perduoti ginčą Tarptautiniam Teisingumo Teismui pateikdama prašymą pagal Teismo statutą.

9 straipsnis

1. Pasirašydama ar ratifikuodama šį Protokolą ar prie jo prisijungdama Susitariančioji Šalis gali pareikšti, kad ji nelaiko savęs įsipareigojusia pagal šio Protokolo 8 straipsnį. Kitoms Susitariančiosioms Šalims šis straipsnis nėra privalomas santykiams su tokią išlygą padariusia bet kuria Susitariančiaja Šalimi.

2. Susitariančioji Šalis, padariusi išlygą pagal 1 dalį, bet kada gali panaikinti tą išlygą apie tai pranešdama Belgijos Vyriausybei.

10 straipsnis

Šis Protokolas teikiamas pasirašyti Konvenciją ratifikavusioms ar iki 1968 m. vasario 23 d. prie jos prisijungusioms valstybėms ir bet kuriai valstybei, kuriai buvo atstovaujama Jūrų teisės diplomatinės konferencijos dvyliktojoje sesijoje (1967–1968).

11 straipsnis

1. Šis Protokolas turi būti ratifikuotas.

2. Kai šį Protokolą ratifikuoja valstybė, kuri nėra Konvencijos Šalis, tai prilygsta prisijungimui prie Konvencijos.

3. Ratifikavimo dokumentai deponuojami Belgijos Vyriausybei.

12 straipsnis

1. Valstybės, Jungtinių Tautų narės arba Jungtinių Tautų specializuotųjų agentūrų narės, kurioms nebuvo atstovaujama Jūrų teisės diplomatinės konferencijos dvyliktojoje sesijoje, gali prisijungti prie šio Protokolo.

2. Prisijungimas prie šio Protokolo prilygsta prisijungimui prie Konvencijos.

3. Prisijungimo dokumentai deponuojami Belgijos Vyriausybei.

13 straipsnis

1. Šis Protokolas įsigalioja praėjus trimis mėnesiams nuo tos dienos, kai deponuojami dešimt ratifikavimo ar prisijungimo dokumentų, iš kurių ne mažiau kaip penkis dokumentus turi būti deponavusios valstybės, kurių kiekvienos tonažas prilygsta vienam milijonui tonų bruto tonažui arba yra už jį didesnis.

2. Valstybei, kuri ratifikuoja šį Protokolą arba prie jo prisijungia po to, kai deponuojami ratifikavimo ar prisijungimo dokumentai, nustatantys jo įsigaliojimą pagal šio straipsnio 1 dalį, šis Protokolas įsigalioja praėjus trimis mėnesiams po to, kai ši valstybė deponavo ratifikavimo ar prisijungimo dokumentus.

14 straipsnis

1. Susitariančioji Valstybė gali denonsuoti šį Protokolą apie tai pranešdama Belgijos Vyriausybei.
2. Šis denonsavimas prilygsta Konvencijos denonsavimui.
3. Denonsavimas įsigalioja praėjus vieneriems metams nuo tos dienos, kai Belgijos Vyriausybė gauna pranešimą.

15 straipsnis

1. Susitariančioji Valstybė pasirašydama, ratifikuodama Protokolą ar prie jo prisijungdama ar bet kada vėliau gali Belgijos Vyriausybei raštu pranešti, kokioms jos suverenitetui priklausančioms teritorijoms arba teritorijoms, už kurių tarptautinius santykius ji atsako, taikomas šis Protokolas.

Praėjus trims mėnesiams po to, kai Belgijos Vyriausybė gauna tokį pranešimą, Protokolas įsigalioja pranešime nurodytoms teritorijoms, bet ne anksčiau tos dienos, kai Protokolas įsigalioja tai valstybei.

2. Galiojimo išplėtimas taip pat taikomas Konvencijai, jei pastaroji dar netaikoma toms teritorijoms.

3. Susitariančioji Valstybė, pateikusi pareiškimą pagal šio straipsnio 1 dalį, bet kada vėliau gali Belgijos Vyriausybei raštu pranešti, kad Protokolo galiojimas neišplečiamas tai teritorijai. Toks denonsavimas įsigalioja praėjus vieneriems metams nuo tos dienos, kai Belgijos Vyriausybė gauna tokį pranešimą; jis taip pat taikomas ir Konvencijai.

16 straipsnis

Susitariančiosios Šalys gali įgyvendinti šį Protokolą suteikdamos jam įstatymo galią arba šiuo Protokolu patvirtintas taisykles savo teisės aktams tinkama forma įtraukdamos į savo nacionalinius teisės aktus.

17 straipsnis

Belgijos Vyriausybė praneša valstybėms, atstovaujamos Jūrų teisės diplomatinės konferencijos dvyliktojoje sesijoje (1967–1968), valstybėms prisijungiančioms prie šio Protokolo, valstybėms, Konvencijos Šalims, apie:

- 1) pasirašymus, ratifikavimus ir prisijungimus pagal 10, 11 ir 12 straipsnius;
- 2) tai, kada šis Protokolas įsigalios pagal 13 straipsnį;
- 3) pranešimus dėl teritorinio taikymo pagal 15 straipsnį;
- 4) denonsavimus, gautus pagal 14 straipsnį.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti savo Vyriausybių tinkamai įgalioti atstovai pasirašė šį Protokolą.

PRIIMTA 1968 m. vasario 23 d. Briuselyje anglų ir prancūzų kalbomis, abu tekstai yra autentiški, vienu egzemplioriumi, kuris deponuojamas Belgijos Vyriausybės archyvuose. Belgijos Vyriausybė išduoda patvirtintas kopijas.
